

KORTE VERSIE

Een **EENAKTER**

Om op te voeren in een theater, waar de spelers en het publiek minimaal 1,5 mtr. van elkaar vandaan moeten spelen en zitten.

Hij was er altijd, als ik 'm nodig had...

Een **EENAKTER**

In **3** korte bedrijven
voor **1 man** en **2 vrouwen**

Tijdsduur: **ca. 30 minuten**

Door

Peter van den Bijllaardt

Samenvatting van de EENAKTER:

Hij was er altijd, als ik 'm nodig had...

Ineke (33) heeft de kunsthandel van haar vader geërfd. Ze zit op een bank in het park, als Peter (67) naast haar komt zitten. Ze kunnen heel goed opschieten met elkaar en hebben een aangenaam gesprek. Ineke neemt hem mee naar haar kunsthandel, waar hij aan een oudere dame (Viola – ca. 70) voor veel geld een schilderij weet te verkopen, die veel minder waard is. Ze hebben, na haar vertrek hier zo'n lol om, dat Ineke voorstelt om ergens samen te gaan eten.

SPELERS

- Peter** **67** Jaar. Een eerlijke zelfbewuste man, intelligent en integer. Goed gevoel voor nuances en humor.
- Ineke** **33** Jaar. Opgewekte vrouw. Intelligent en zeer positief denkend. Gevoel voor humor.
- Viola** Een vrouw van ca. **70** jaar, die een schilderij komt kopen. Beetje uit de hoogte.

TOONEEL:

Men kan deze eenakter gerust in de gordijnen spelen. Het enige wat men hoeft te doen is de kunstwinkel, waarin het **TWEEDE BEDRIJF** zich afspeelt leuk inrichten. Er is vooraan (waar de meeste ruimte is) een deur nodig, waar iedereen door opkomt en afgaat. In de kunstwinkel staat helemaal links een werkbank, waarop verschillende schilderijen en lege lijsten liggen. Daarop staat ook een rolhouder, waar men inpakpapier vanaf kan trekken. Achteraan, tegen het doek aan staat een glazen vitrine, waarin enkele kunstvoorwerpen staan. En voor de klanten staat er naast de vitrine een klein tafeltje, met 2 eenvoudige stoelen.

Helemaal rechts staat een tafel waarop ook enkele kleine kunstvoorwerpen staan. Met in het midden een gesloten laatje, waarin wisselgeld zit. Ernaast staat een pinautomaat.

Het schilderij van de **stierenvechter** wordt aan de voorkant opgehangen. Gewoon aan 2 nylondraden, die uit de lucht komen. Zodat het lijkt alsof je in de etalage kijkt. Rechts, even voorbij de betaal-tafel moet een deur geplaatst worden, waar men op een kaart hangt met de tekst: **GESLOTEN**.

Men komt op via de coulissen.

Voordat het **TWEEDE BEDRIJF** begint verandert men met enkele handelingen de winkel in de woonkamer van Ineke. Gewoon even een groot laken over de hele werkbank draperen. Het tafeltje en de 2 stoelen voor de klanten zet men ergens anders neer. In het midden plaatst men een

zitbank, waarop Peter kan gaan liggen. En een poef zet men er schuin voor. De vitrine kan gewoon (als entourage...) blijven staan, waar hij staat. De geldlade en het pinautomaat neemt men mee naar achteren.

Als het doek voor het **EERSTE BEDRIJF** opengaat zit Ineke op een parkbank, die helemaal voorin staat. Daarop kunnen Peter en Ineke makkelijk 1,5 mtr. van elkaar vandaan zitten. Onder de bank en er omheen liggen wat bladeren en bloesemblaadjes.

KLEDING:

De kleding wordt bij iedere scène duidelijk aangegeven.

LICHT:

De scene, waar Ineke en Peter op de parkbank zitten kan men een extra spot geven en het licht boven de kunstwinkel uitlaten.

Wanneer het publiek (op gepaste afstand) in de zaal plaats neemt kan er al wat lekkere saxofoonmuziek worden gespeeld.

Als het doek helemaal open is komt Ineke op. Ze is gekleed in een luchtige zomerbroek en bloes. Ze slaat met een zakdoek de zitting van de bank schoon en gaat zitten. Haalt uit haar schoudertas een boterhamzakje, waarin 4 boterhammen zitten. Ze legt dat op haar schoot, haalt er vervolgens een bakje vruchtenyoghurt uit en zet dat op de bank naast haar. En een plastic lepeltje, wat ze erop legt. Ze begint op haar gemak een boterham op te eten. Af en toe gooit ze een klein stukje brood naar de 'vogeltjes voor haar'...

Begin van:

Hij was er altijd,
als ik 'm nodig had...

EERSTE BEDRIJF
In het park.

- Peter *[komt van rechts op. Gekleed in een spijkerbroek en vrolijk gekleurd overhemd met korte mouwen. Hij ziet Ineke zitten, stopt even, kijkt naar haar en loopt dan naar de bank] Is het goed als ik bij u kom zitten? [Glimlach] Ik beloof de 1.5 meter in acht te nemen.*
- Ineke *[zachtjes lachend] Deze bank is van de gemeente, dus ik zou zeggen, neemt u plaats.*
- Peter *[gaat zitten en wijst] U bent uw brood aan het eten.*
- Ineke Ja ja, het is lunchtijd. En als het mooi weer is ga ik altijd hier in het park zitten.
- Peter Ja, het is eindelijk mooi weer geworden.
- Ineke Inderdaad. Ik dacht dat die regen nooit zou ophouden.
- Peter *[glimlacht] Na regen komt altijd zonneschijn.*
- Ineke *[zachtjes lachend] Ja, daar heeft u gelijk in. Zeg... wilt u misschien een boterham? [Haalt een boterham uit het zakje]*
- Peter Nee, nee, dat is uw lunch.
- Ineke O, maar ik eet niet zoveel. Toe... neemt u 'm. Er zit ouwe kaas op.
- Peter *[grijnzend] O, maar dan kan ik niet weigeren, ik ben dol op ouwe kaas. Dank u wel. [Hij begint meteen te eten]*
- Ineke Ik ga vaak naar dit park. Vooral als het zo'n lekker weer is als nu. Ik heb u hier nog nooit gezien. *[Ze blijft af en toe een klein hapje brood nemen]*
- Peter *[met volle mond. Klein beetje onhoorbaar] Ik woon hier ook niet. [slikt] Ik moest hier in de buurt zijn. Dat ik hierlangs kwam was puur toeval.*
- Ineke *[glimlacht] Niets in ons leven is toeval, alles is voorbestemd.*
- Peter Nou, daar denk ik heel anders over. *[Neemt een grote hap]*

- Ineke *[geamuseerd]* Dat is uw goed recht. Ik geloof niet in toeval. Ik heb van mijn vader geleerd dat toevalligheden niet bestaan. Bij alles wat wij in ons leven meemaken, zit een bedoeling achter.
- Peter Nou, ik hou er anders van gewoon van dag tot dag te leven. Tegenwoordig gaat alles zo snel. Het is gewoon niet meer bij te houden.
- Ineke *[geamuseerd]* Ja, de tijden veranderen, meneer.
- Peter Och... Ik ben niet tegen veranderingen. Ik moet er gewoon nog even aan wennen dat alles zo snel gaat. Vroeger hadden we bijvoorbeeld... *[kijkt Ineke even aan]* Nee, dat moet ik niet doen. Niet over vroeger gaan kletsen, daar heeft de jeugd een hekel aan. En ik heb net die heerlijke boterham van u gekregen. Dus ik moet u niet gaan lastigvallen met hoe het vroeger was.
- Ineke *[zachtjes lachend]* O, maar dat vind ik niet erg hoor. Dat deed mijn vader ook altijd. Over vroeger praten, bedoel ik.
- Peter Ja maar... U hoort nog bij de jeugd. En die horen liever niet steeds dat gezemel over vroeger.
- Ineke *[zachtjes lachend]* De jéugd. Wat zegt u dat lief. Ik ben al 33 jaar, hoor.
- Peter Noem dat maar geen jeugd. Ik ben 67. Da's ruim 30 jaar ouder dan u.
- Ineke Dat méént u niet? Bent u al 67?
- Peter *[grinnikend]* O jee. Deze dame wil geld van me lenen.
- Ineke *[schatert het uit]* Nee, écht. Ik schatte u op z'n hoogst 60.
- Peter Nou, dank je wel voor het compliment, maar ik ben echt 67. Vorige maand geworden.
- Ineke Niet te geloven. Hoe doet u dat? De meeste mensen schatten mij juist een stuk ouder.
- Peter Wat is nou leeftijd?

- Ineke *[zachtjes lachend]* O, ik weet wat u wilt gaan zeggen. Iedereen is net zo jong als hij zich voelt.
- Peter *[grinnikt]* Ja... Ja, dat wilde ik gaan zeggen, ja. Én? *[als Ineke hem vragend aankijkt]* Hoe jong voel jij je?
- Ineke Nou, vanochtend voelde ik me tachtig.
- Peter *[grinnikend]* U eet anders als iemand van twintig.
- Ineke Ja ik heb vanochtend niet ontbeten.
- Peter Fout. Het ontbijt is de belangrijkste maaltijd van de dag.
- Ineke Maar ik zit nu wel vol. *[pakt de yoghurt]* Wilt u mijn vruchtenyoghurt?
- Peter *[zachtjes lachend]* De oogjes waren weer groter dan het maagje.
- Ineke Ik kan dit echt niet meer op. *[zachtjes lachend]* En ik moet ook nog aan m'n lijn denken.
- Peter *[terwijl hij de yoghurt en het lepeltje aanpakt, vrolijk verontwaardigd]* Jij? Laat me niet lachen. Met zo'n figuur kan je iedere dag drie liter yoghurt eten. En nog twee appelpunten toe.
- Ineke *[schatert]* Ja, maar dan ben ik wel binnen een maand zo dik als 'n tonnetje.
- Peter *[grijnzend]* Een mollige vrouw heeft ook haar charmes. En jij mag er gerust een paar pondjes bij hebben.
- Ineke *[geamuseerd]* O... U houdt van mollige vrouwen, hoor ik.
- Peter Och... 'n Beetje vlees op d'r botten mag ze wel hebben.
- Ineke Dat had ik dus goed. Nou... eet uw yoghurt op.
- Peter Een vruchtenyoghurt-a-day, keeps the doctor away. *[haalt het dekseltje eraf]*
- Ineke *[schatert]* U bent een komediant, hoor. U kunt zo bij de tv gaan werken.

- Peter O, dat zou ik best wel willen. Die jongens daar verdienen bákken geld. *[Neemt een hapje en proeft]* Frambozen. Heerlijk. Ben ik dol op.
- Ineke Heeft u daar dan gebrek aan? Aan geld bedoel ik?
- Peter Wie niet? Ik heb nooit een pensioen opgebouwd. Ik heb alleen maar AOW en volgende week wordt m'n huur verhoogd.
- Ineke Dat lijkt me helemaal niet leuk voor u.
- Peter *[grinnikend]* Ja... Zelig hè. Jij krijgt nu vast en zeker medelijden met me en biedt me een biertje aan.
- Ineke *[haalt heel diep, maar relax adem]* Lekker op een terrasje zitten... Ja, daar zou ik best zin in hebben.
- Peter Nou, wat let je dan?
- Ineke *[nadenkend]* Ik moet eigenlijk werken.
- Peter Werken kan je je hele leven nog. Gewoon een uurtje vrij nemen.
- Ineke O, maar dat kan ik ook wel. Ik ben m'n eigen baas.
- Peter Zóóó... En wáár ben je dan baas over, als ik vragen mag?
- Ineke Ik heb 'n kunsthandel. Hier vlakbij. Ik verkoop schilderijen en maak m'n eigen lijsten en zo.

KLEIN STUKJE VERDER

- peter *[geamuseerd]* Ja, mevrouw, wij gaan tussen de middag altijd in 't park lunchen.
- Viola Dat kunt u toch ook achter de winkel doen. Dat deed men vroeger altijd. Uit het zicht van de klanten. Maar goed, ik ben geïnteresseerd in dat schilderij in uw etalage.
- Peter Dat schilderij met die stierenvechter.
- Viola *[Ineke kijkt hem een beetje verbaasd aan]* Ja die.

- Ineke Zal ik 'm even voor u pakken, mevrouw? *[Ze klimt via de stoel op de werkbank en tilt het schilderij van de nylandraad af]*
- Viola Écht héél vervelend! Iedere keer voor niets komen, bedoel ik.
- Peter *[glimlacht haar breed toe]* Maar nu zijn we er. En geheel tot uw dienst.
- Ineke Kan jij dit even aanpakken Peter? *[Hij pakt het schilderij van haar over en Ineke klimt weer van de tafel, terwijl Peter het schilderij zo houdt, dat Viola het goed kan zien]*
Dit schilderij bedoelt u toch?
- Viola Ja.... *[Weer licht geïrriteerd]* Maar u heeft er geen prijs bijgehangen. Hóógst irritant. Als je voor de etalage staat en je vindt iets mooi en je ziet nergens de prijs staan. En dan is de winkel ook nog dicht, zodat je het aan niemand kan vragen.
- Peter *[geamuseerd]* Voor al dit ongemak krijgt u van ons 10% korting mevrouw. *[Ineke kijkt Peter verrast aan. Iedere keer dat ze verrast naar Peter kijkt staat ze zo opgesteld, dat Viola haar gezichtsuitdrukking niet kan zien!]*
- Viola *[gelijk een stuk vriendelijker]* O... Da's aardig van u. Maar wat kost dit werk dan?
- Peter Ja, mevrouw, ik wou dat ik u dát kon vertellen. *[Ineke kijkt hem weer verrast aan. Ze wijst naar het schilderij en doet haar mond al open om haar de prijs te vertellen]*
- Viola *[grote ogen. Weer behoorlijk geïrriteerd]* Weet u de prijs dan niet eens van uw éigen spullen?
- Peter *[gaat nu over op de ernstige toer...]* Mevrouw, dat zit zo. *[wijst]* U ziet hier de signatuur van de schilder. *[Hij buigt wat meer naar de hoek, waar de signatuur staat]* De goede man heet Bijlsma, ziet u wel. *[Viola kijkt nauwelijks naar de signatuur]* Hij is een rasechte Groninger en zo eigenwijs als wat. Deze Bijlsma verkoopt namelijk niet al zijn werk. *[Ineke kijkt Peter met grote ogen aan]*
- Viola *[ongeduldig en geïrriteerd]* Wat zegt u me nou?

- Peter Zijn werk is zeer geliefd, máár...*[haalt diep adem]*
- Viola *[ongeduldig en geïrriteerd]* Máár? Máár!?... Gaat u nu toch verder meneer?
- Peter Maar hij eh... *[Ineke kijkt hem nu met nóg grotere overdonderende ogen aan. Viola ergert zich mateloos aan Peters gedraai]* verkoopt niet al zijn werken.
- Viola *[is nu ontdaan]* U bedoelt... dat hij... dat hij niet al zijn schilderijen verkoopt?
- Peter Ja, mevrouw. U heeft het helemaal begrepen. Vandaar dat er geen prijs bij stond. Snapt u?
- Viola *[barst bijna van ergernis]* Néé! Ik snap er helemaal niets van. Ik wil dit schilderij kópen!

KLEIN STUKJE VERDER

- Viola Vraag hem, wat hij voor zijn schilderij wil hebben?
- Peter Ja, dat zei je daarnet ook al. Maar als je d'r nou es een hele leuke prijs voor krijgt... Wat ik 'n leuke prijs vind?... Wat dacht jij van 800 euro? *[Viola knikt enthousiast. Ineke knikt net zo. En probeert Peter, achter de rug van Viola, zwaaiend met haar handen, te laten weten, dat ze dat een hele goeie prijs vindt]* Dat vind je niks. *[Inekes enthousiasme is gelijk weg en Viola kijkt een beetje sip naar Peter]* Wat had jij dan in gedachten ouwe jongen?... 1500 euro. Zeg overdrijf je nou niet een heel klein beetje? *[Ineke schudt nu met haar hoofd en probeert hem met handen duidelijk te maken dat ze dat veel teveel geld vindt]* Jij vindt je **stierenvechter** 1500 euro waard... Een momentje Bijlsma, ik ga even met mijn klant overleggen. *[Hij kijkt Viola aan en haalt zijn schouders op en kijkt op een manier, dat hij er ook niets aan kan doen]* Je wilt dat bedrag er dus écht voor hebben. Ok. Blijf aan de lijn. Wat zeg je? Je hebt voor dit soort onzin helemaal geen tijd. *[iets harder pratend]* Néé, niet ophangen. *[Tot viola]* Heeft u dat ervoor over? Als u nee zeg, hangt hij op.
- Viola Ja, och... 't is wel veel. *[zachtjes zuchtend]* Maar 't schilderij is zo mooi en ik, eh.....

- Peter Verkocht, Bijlsma. Morgen bel ik je en dan bespreken we de andere kant van dit verhaal. *[schakelt meteen de mobiel uit en geeft hem aan Ineke]*
- Viola Wat bedoelt u met de andere kan van dit verhaal?
- Peter Dat is iets, waar u zich helemaal geen zorgen om hoeft te maken, mevrouw. Dat is een heel ander verhaal. Mag ik u feliciteren dat het u gelukt is.
- Viola *[is nu flink in de war]* Wat mij... gelúkt is?... Wat is mij dan gelúkt?
- Peter Dat u die slimmerik te vlug af was. Want ik kon aan zijn stem horen, dat hij 1500 veel te weinig vond.
- Viola Te wéinig?
- Peter Jazeker. Ik zei daarom snel verkócht! En hij te verbouwereerd om erop terug te komen. U beseft het nog niet, maar u heeft een koopje, hoor mevrouw.
- Viola Een kóopje?
- Peter En óf u een koopje heeft binnengehaald. Die Bijlsma verkoopt met gemak schilderijen voor 3 en 4000 euro. En die zijn dan nog een stuk kleiner dat het uwe. En minder mooi ook nog. Vertelt u mij eens? Heeft u uw auto dichtbij staan? Want ik neem niet aan dat u met dit grote schilderij met de bus naar huis moet.

KLEIN STUKJE VERDER

- Ineke Ja, maar door jou heb ik er zoveel meer voor gevangen. *[Lacht]* O, ik zie dat ik hier geen groot geld meer in heb zitten. *[sluit de la weer en pakt haar tas]*
- Peter Ik dacht dat ik heel duidelijk was geweest. Ik wil er geen ene cént van je! Je zei net zelf dat dit je hele week goedmaakte. Nou, dan neem ik aan dat het inderdaad niet zo goed gaat. Koop er maar dingen voor, die je al heel lang nodig hebt.
- Ineke *[peinzend]* Ja, ik heb inderdaad nog het een en ander nodig, dat ik voor me uit heb geschoven.

- Peter Nou dan. *[Grijzend]* Nou weet ik waarom het zo slecht gaat, jij geeft veel te makkelijk geld weg.
- Ineke *[zachtjes lachend]* Maar dan gaan we wel vanavond samen duur uit eten. *[Vinger omhoog]* Néé! Ik wens geen tegenspraak.
- Peter *[grijzend]* Goed, je hebt me overgehaald. Máár... ik accepteer dat etentje alleen als je me uitnodigt omdat je me zo'n knappe jongen vindt.
- Ineke *[schatert en maakt een lichte buiging met een komisch armgebaar. Overdreven deftig pratend]* Wil deze knappe jongeling dan zo goed zijn deze oude verlepte vrouw naar een eenvoudig restaurant te vergezellen?
- Peter Juist. Heel goed gesproken. We gaan naar een eenvoudig restaurantje. Niks duur. Nergens voor nodig.
- Ineke Afgesproken. Hoe laat moet ik je op komen halen?
- Peter *[aangenaam verrast]* O... Wordt ik opgehaald?
- Ineke Ja, natuurlijk. *[Genietende ogen]* Knappe jongens worden altijd opgehaald. Ik heb 'n heel klein lief autootje. Waar moet ik zijn?
- Peter O... Nou eh... weet je waar de Dunne Bierkade is? *[Ineke knikt]* Nummer 111. Hoe laat ben je dan bij me?
- Ineke Zeven uur?
- Peter Dan sta ik om zeven uur op de stoep klaar.

De eenakter loopt goed af.
Peter komt bij Ineke in de kunsthandel werken...